

exhibovat na odd. II/6a.

Záznam o telefonickém rozhovoru

ze dne 18. ledna 1946.

Volal p. předseda Zemského národního výboru František Loubal a žádal okamžitý odsun Němců z obcí, v nichž byli přiděleny usedlosti jugoslávským partyzánům. Uvedl, že dnes v noci přijelo 500 rodin těchto jugoslávských partyzánů, kteří byli umístěni na usedlostech v obcích, Jiřice a Damnice, okres Mor. Třemlov, ačkoliv tam byli ještě Němci. Žádal zařazení okamžitého odsunu Němců z těchto obcí.

Zprávu přijal v 10 hodin A. Pražák.

tel. čís. 14.851, 14.696 a 14.697.

Na tyto telefony jsou napojeny:

1. státní obvodová úřadovna pozemského úřadu v Brně.
2. oblastní úřadovna osídlovacího úřadu v Brně.
3. národní pozemkový fond.

Zařizeno:

O této zprávě vyrozuměn styčný důstojník u Státní obvodové úřadovny /p. podpor. a požádán, aby se ihned spojil telefonicky s příslušnými orgány Zemského vojenského velitelství, pověřenými odsunem Němců. Evakuační oddělení Zemského národního výboru bylo ihned vyrozuměno osobním zákrokem úředníkem zdejší St. O. Ú. - R. Fröhlichem.

Telefonicky vyrozuměna Oblastní úřadovna osídlovacího úřadu /p. rada Vyplel/ Bezručova č. 17a.

Opis záznamu byl převzat dne 18. ledna 1946 o 12 hodinách. O 12 hod. 30 min. bylo telefonováno ONV v Mor. Třemlově. Byli právě všichni na obědě. Výnos ZNV převzala Karla Ruiberová, která jej předá příslušnému referentu ONV, aby jej provedl. Bylo telefonováno:

Dnes v noci přijelo 50 rodin jugoslávských partyzánů, kteří byli umístěni na usedlostech v obcích Jiřice a Damnice, kde však byli doposud Němci. Z příkazu pana předsedy ZNV v Brně Loubala zařídíte okamžitý odsun Němců a uvolněte obě obce pro zmíněné jugoslávské partyzány.

O výkonu sem podejte urychleně zprávu.

O tom byl vyrozuměn také styčný důstojník u státní obvodové úřadovny státního pozemského úřadu v Brně a oblastní úřadovna osídlovacího úřadu v Brně, aby odsun Němců ve zmíněných obcích byl ihned proveden.

Zprávu podejte evakuačnímu oddělení ZNV v Brně.

*Podle sdělení oblastní úřadovny osídlovacího úřadu v Brně byly němci obyv. odpraveni do předsídky v Litochlavi 23. 1. 1946.
Na vědomí galviti.*

16-22ka 1. 1946 A. Koudelka

ZNV v Brně, Odd. II/6a.

0003874 / 18-1-1946

00038 11 00038

Koudelka III-26-a

Služební záznam.

Dne 4.října 1945 telefonoval p.Dr.Kupka z min.vnitra, že zemské velitelství v Brně dálnopisem žádalo toto:

S okamžitou účinností má zemské velitelství v Brně převzít střežení asi 26 internačních táborů; dříve je střežilo vojsko. Zemské velitelství nemá dostatek strážného mužstva a proto prosí o povolení, aby mohlo ihned provést nábor asi 400 osob podle směrníc platných pro přijímání uchazečů do SNB. Věc nestrpí odkladu.

Ministerstvo vnitra jest proti tomu, aby byl takový nábor proveden, protože střežení internačních táborů jest zařízením přechodným.

K střežení táborů jest třeba vycvičeného personálu, aby mohl býti tento zodpovědný úkol býti plněn svědomitě.

Min.vnitra soudí, že by k výpomoci do Brna mohlo býti posláno mužstvo pohotovostního pluku SNB.

Střežení internačních táborů bude třeba řešiti v Čechách a na Moravě jednotně.

Podle odhadu jest nyní internováno asi 100.000 osob, ale je jich pravděpodobně více.

Střežení těchto internovaných by vyžadovalo asi počtu 3.000 mužů.

Dr.Kupka s komisí jedou v úterý do Brna k jednání.

Žádá, aby do pondělka nejdéle mu byla podána zpráva o směrnících pro internační tábory a v ní uvéstí též pravděpodobný počet mužstva potřebného k střežení.

Jest zájem, aby tábory střežil SNB /starší mužstvo z četnictva a policie/; velitel by byl též administrativním vedoucím; hospodářství, účetnictví atd. by spadalo do působnosti okr.nár.výborů, úvěrové věci atp. do působnosti zem.nár.výboru.

V min.vnitra je pověřen jednáním v této věci pplk.Buršík.

V Praze, 4.října 1945.

Ji. Jindra.

*Internační tábory -
5847 od 24.9.45 J. Jindra*

č. 37/1945. M

Dne 31. 7. 1945.

Telefonogram.

Dne 31. července 1945 telefonoval o 1/2 5 hod. odpo. předseda místního národního výboru z Ústí nad Labem Vondra toto:

"V Ústí nad Labem vypukl dnes odpoledne požár ve čtvrti Krásné Březno, celá obytná čtvrt hoří, desítky obytných domů v plamenech, exploze trvají, plameny zachvátily pivovar, lihovar a cukrovar, nebezpečí dalších výbuchů.

Prosíme o pomoc, vyšlete okamžitě hašičské sbory a uvědomte policii."

Z kabinetu ministra vnitra bylo okamžitě telefonováno o pomoc požární ochranné policii, zemskému sboru národní bezpečnosti a pražskému policejnímu ředitelství.

V 16.45 telefonovalo policejní ředitelství Ústí nad Labem /u telefonu vrchní komisař Řípa/: Prosíme vyšlete okamžitě pomoc, celá čtvrt Krásné Březno v plamenech. Vybuchují skladiště nábojů, nemůžeme k požáru pro nebezpečí dalších výbuchů. Uvědomte Zemský národní výbor, policii a hasiče.

Kabinet ministra vnitra okamžitě znovu volal požární policii a presidium ZNV /u telefonu taj. Růžička/. Uvědomem osob. tajemník pana ministra Spurný. Policejní ředitelství v Ústí n.L. telefonovalo znovu v 17 hod. toto: Hoří Kabelovna, vojenské skladiště ~~u~~brání, lihovar, cukrovar. Vznik požáru u lihovaru. Mezi Čechy vznikají velké nepokoje, provádějí se lynče na ulicích.

Vojsko vyklizuje město. Prosíme uvědomte MNO. Vyšlete pomoc. Uvědomili jsme okamžitě plukovníka Kokrdu na MNO.

V 18 hodiny, kdy byl předán žurnální službě ministerstva vnitra fonogram o požáru v Ústí, byl ihned volán zemský národní výbor /Dr. Urbánek/, který sdělil, že má právě obdržeti zprávu z Ústí. Obsah zprávy, jakož i opatření, který zemský národní výbor učiní při telefonickém rozhovoru, bude ihned sděleno ministerstvu vnitra.

V 18.07 sděluje oddělení Z/6 min. vnitra, že SNB v Ústí žádá radiotelegraficky o vyslání jedné roty s kulomety a střelivem na pomoc. SNB Praha sdělí rozhodnutí v 18.45 hod. radiotelegraficky, obsah bude oddělením Z/6 sdělen.

V 18.06 hod. dotazem u úřadu národní bezpečnosti v Praze /Dr. Matula/ bylo zjištěno, že SNBv Praze vyslalo do Ústí sanitní službu.

V 18.25 hlásí SNB v Ústí nad Labem /Dr.Hencl/, že dochází stále k dalším detonacím, oheň lze těžce lokalizovat, hrozí exploze lihu v lihovaru, osoby německé národnosti byly vzaty do ochrany, ulice byly vyklizeny. Požár se menší. Není žádných zpráv o počtu raněných a mrtvých. Jelikož bylo mnoho domů demolováno, bude mnoho lidí bez přístřeší. Předsedkyně okresní správní komise Vobecná je na místě a činí potřebná opatření.

V 18.10 hod. zjištěno dotazem v Pražské požární stanici, že tato vyslala do Ústí celou pohotovost ústřední stanice a holešovické pobočky.

V 18.38 hod. sděleno z příkazu pana presidiálního šefa Českému rozhlasu /redaktor Vondráček/ a ČTK /redaktor Sedmík/, že zpráva o požáru v Ústí nad Labem nemá být vydávána žádná bez předchozího souhlasu ministerstva vnitra.

V 18.45 hod. sděluje telefonicky provozní ústředí ministerstva dopravy, že z příkazu ministra dopravy generála Hasala má uvedené ústředí dátik dispozici podle potřeby automobilový, autobusový a železniční park v největším rozsahu jaký může být uvolněn. Případné žádosti v tomto směru mají být řízeny telefonicky na č. 614-51, klapka 692.

V 18.47 hod. ve smyslu sdělení provozního ústředí ministerstva dopravy vyrozuměno hlavní velitelství sboru národní bezpečnosti/špkt. Sombota/.

V 18.55 hod. sděleno rozhodnutí ministra dopravy úřadu národní bezpečnosti v Praze /polic.rada Chmela/.

V 18.57 hod. sděleno totéž zemskému národnímu výboru v Praze /Dr. Urbánek/.

V 18.30 hod. hlásí úřad národní bezpečnosti v Praze /pověřenec Marek/ ministerstvu vnitra /špkt. Pokorný/, že první výbuch se stal v 16.30 hod. v pivovaru, kde pracují němečtí zajatci a kde byla uskladněna různá munice a pancéřové pěstě. Odtud se šířil požár na další objekty, lihovar, cukrovar, chemickou továrna a velký sklad nábytku místního národního výboru. Požár byl provázen explosemi na mnoha místech. Došlo k nepokojům a ke srážkám mezi Čechy a Němci. Mnoho Němců bylo pobito. Se strany úřadů byl vydán zákaz vycházeti z domů. Počítá se s velkými ztrátami na životech. Požár se dále šíří.

Zemský národní výbor /Dr.Urbánek/ hlásí v 19.40 hod. na základě hlášení okresní správní komise v Ústí nad Labem /Dr.Hönig/ z 18.25 hod. toto:

Dne 31. července 1945 vybuchlo v 15.30 hod. z příčin dosud nezjištěných muniční skladiště čsl. vojenské správy - býv.kabelovna - v Krásném Břežně u Ústí nad Labem. Výbuchem bylo demolováno okolí v okruhu 200 - 300 m a způsoben požár přilehlého cukrovaru, pivovaru a okolních obytných domů. Požár dosud trvá, a jeho hašení, k němuž

bylo ihned přikročeno, činí velkou překážku blízký pivovar a nebezpečí exploze tohoto podniku. V muničním skladišti pracovaly před výbuchem internované osoby. Rozsah škod a počet zraněných a zabitých nebylo lze pro požár dosud zjistiti. Ježto mezi obyvatelstvem stává podezření, že jde o sabotážní čin někoho z internovaných, došlo k třenicím mezi Čechy a Němci. V současné době jest však již v městě a okolí požáru, na jehož zdolání se pracuje, úplný klid. Obyvatelstvo německé národnosti bylo vzato do ochranné policejní vazby a vydán zákaz opouštění byty a domy pro Němce i Čechy, poněvadž bylo zjištěno, že v souvislosti s explozí uprchlo z internačního tábora as 60 internovaných, byla okamžitě zařízena policejní uzávěra ústeckého okresu.

Zástupci okresní správní komise, čl. vojenské správy a bezpečnostních orgánů sešli se právě k poradě o opatření, jež bude nutno ještě učiniti za účelem přesného vyšetření případu, úplného zdolání požáru a obnovení normálních poměrů.

V 19.35 hod. hlásí požární ústředna Praha, že pražská požární pohotovost dorazila do Ústí v 19 hod. a zahájila ihned záchranné práce v pivovare a v lihovaru. V pivovare explodují ještě třaskaviny. Další pomoci požární není třeba.

Dr. Šulc v. r.

Ve 20.15 hod. odevzdal Dr. Šulc ČTK /Gabriellová/ tuto tiskovou zprávu:

"Dne 31. 7. 1945 vznikl v býv. kabelovně v Ústí nad Labem ve čtvrti Krásné Březno požár, který se v krátku rozšířil i na další průmyslové podniky a ostatní část uvedené městské čtvrti. Ke zdolání požáru sjely se pohotovostní sbory z okolí. Pražská požární ústředna účastní se záchranných prací silnou požární pohotovostí. Do Ústí nad Labem byly vyslány pohotovostní oddíly SNB vojska. Ministerstvo zdravotnictví a Čsl. Červený Kříž vypravily do města zdravotní a sanitní oddíly. Veškerá bezpečnostní opatření byla neprodleně učiněna. Místní obyvatelé německé národnosti byli zajištěni. Ve městě byl obnoven klid. - Dne 1. srpna odjíždí do Ústí nad Labem ministr národní obrany divisi generál Svoboda a ministr vnitra Nosek, doprovázený plukovníkem Bartíkem".

Ve 20.20 hod. převzal v ministerstvu vnitra stálou službu Dr. Večerka /od Dr. Šulce/.

Ve 20.20 hod. úřad NB v Ústí nad Labem /Dr. Zita/ hlásí:

Požár je částečně lokalizován. Ulice byla zvládnuta. Byl vydán zákaz vycházení z domů po 20 hodině.

V 20.30 hod. žádá ZNVýbor /Dr. Holý/ o vozidla pro zdravotní službu, která má být z příkazu ministra zdravotnictví vyřazena. Byl poukázán na ministerstvo dopravy tel. 614-51, klapka 692.

Ve 21.15 hod. hlásí Červený Kříž /řed.Hoříčka/, že 20.45 hod. odjela z Prahy do Ústí nad Labem sanitní kolona: 2 autokary s personálem, sanitní vůz, 1 nákladní vůz se sanitním materiálem, v doprovodu 2 nákladních vozů s obojeným mužstvem SNB.

V 21.30 hod. hlásí zemský velitel NB /plukovníka Veselý-Steiner/, že v Preze nařízená opatření se, po dohodě s hlavním velitelem NB ruší, opatření v Ústí nad Labem trvají dále. Podle zpráv je neštěstí menší než původně hlášeno.

V 21.45 hod. hlásí OSKomise /Dr.Hönig/:

Odhad 30 mrtvých: 1 voják, 10 Němců internovaných, 12 Němek pracovně nasazených, 1 šofer /jel kolem/, 1 Čech, 3 němečtí zbrojmistři. Stoky domů jsou demolovány; 20 - 30 stavení vyhořelo, ostatní rozbita okna, stržené příčky a stropy, takže nezpůsobila k obývání. Vyhořelo: býv. kabelovna, muniční skladiště, část pivovaru, skladiště hrachu. Neštěstí těsně vedle trati, provoz železnice zastaven, ale ráno normální rychlík pojede. Další zdravotnické pomoci z Prahy není zapotřebí, asi 50 zraněných je v nemocnici ošetřeno, ostatní v domácím ošetření, počet neznám. Je podezření, že jde o čin sabotážní. Žádost o sdělení ZNV v Praze.

V 21.55 hod. bylo toto sděleno telefonicky ZNVýboru /Dr.Holý/.

V 22.20 hod. sdělila ČTK v Praze /redaktor Krbec/ zprávu svého zpravodaje z Ústí nad Labem. Zpráva je celkem shodná se zprávou z 21.45 hod. až na tyto body: V okruhu 1 km od ohniska požáru a výbuchů okna stavení vytlučena, asi 100 rodin je bez přístřeší; při počátku výbuchu byla nad Ústím spatřeno ve výšce asi 1000 m šedé letadlo neznámého původu; podezření, že jde o sabotáž.

Dr. Večerka v.r.

Byly vyhotoveny 4 opisy:

3 opisy přednosta odboru Z

1 opis přednosta odboru V.

31. 7. 1945.

MINISTERSTVO VNITRA

= 1. VII. 1945

Došlo:

Příloh: *Lx*

Cj *7* 7222

Konvokace 2;
71
73
74
Evidenční
Ustavil.

7-2 7-3

16.7.1945